

STEKLARJA

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE »BORIS KIDRIČ«
LETO 3 ROGAŠKA SLATINA APRIL 1975

PRVI MAJ — PRAZNIK DELA

Pred 89 leti, ali natančno 1. maja 1886, je 40.000 čikaških delavcev stopilo v odločilen štrajk, da bi dosegli tri osnovne delavske pravice, in sicer: osem ur dela, osem ur počitka in osem ur za kulturno izobraževanje. V demonstracijah tega dne je na čikaških ulicah izgubilo življenje 6 delavcev, 50 pa jih je bilo ranjenih.

Leta 1889 je bil na zasedanju 3. Internacionalne sprejet sklep, da bodo na dan prelivanja krvi v Chicagu množične delavske demonstracije širom po svetu, na katerih naj bi delavci zahtevali izboljšanje svojega materialnega položaja v takratni izkoriščevalski družbi. Nato se je iz leta v leto krepila solidarnost delavskega razreda po vsem svetu, ki se je odločno postavil po robu izkoriščevalskemu buržujskemu razredu. Temu gibanju se je kmalu pridružil tudi delavski razred Jugoslavije, katerega osnovne pravice

Vsem občanom organizacije združenega dela in
bralcem »STEKLARJA« želimo prijetno praznovanje
praznika dela!

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

SAMOUPRAVNI ORGANI

UPRAVA in
UREDNIŠTVO »STEKLARJA«

so bile teptane s šestojanuarsko diktaturo in policijsko-zandarmerijskim režimom takratne kraljevine. Iz razrednih bojov je zrastel z bogatimi izkušnjami in močno angažiran delavski razred, ki se je v najusodnejših trenutkih leta 1941, ko je takratni jugoslovanski režim izdal svoj narod, odločno postavil po robu izdajalskim naklepom vlade Cvetković—Maček, ki je hotela usodo naših narodov predati v roke fašistične koalicije. Delavski razred, angažiran v avantgardni komunistični partiji pod vodstvom maršala Tita, začenja skupaj z drugimi sloji prebivalstva vsesplošni ljudski odpor zoper nemško-italijanske zavojevalce.

Danes praznuje delavski razred Jugoslavije svoj največji praznik v ju-

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Jovo Tišma • Uredništvo: Steklarna »Boris Kidrič«, Rogaska Slatina • Naslov: Glasilo kolektiva steklarne »Boris Kidrič«, Rogaska Slatina • Telefon 063-81-020
• Telex 33560 YU • Naklada 1800 izvodov • Tiska: CGP »Delo«, Ljubljana

bilejsem 30. letu po zmagi naših narodov nad mračnimi silami fašizma. Žal moramo še danes, po 30 letih dokazovati, kako ogromne zasluge ima ljudstvo Jugoslavije v boju zoper fašizem. Dokazovati moramo to celo tistim, ki nimajo nikakršnih ali pa zelo malo zaslug v vsesplošni borbi za osvoboditev Evrope izpod fašističnega jarma. S potvarjanjem zgodovinskih dejstev nekateri omalovažujejo pomen narodnoosvobodilne vojske in jo postavljajo v isti koš z nekaterimi odporniški gibanji. Toda dejstva govorijo drugo.

V času napada Hitlerjevih armad je jugoslovanska komunistična partija organizirala, prva v Evropi, vseplošni ljudski odpor zoper fašizem. Partizanski odredi in pozneje formirana jugoslovanska armada je vezala na se 35 sovražnikovih divizij. Ob koncu leta 1941 so štejele partizanske sile v Jugoslaviji 80 tisoč borcev, ob koncu vojne 1945 pa so te sile narasle na 800 tisoč borcev. V borbah za narodno osvoboditev je dalo življenje nad 1.700.000 naših ljudi, kar pomeni, da je bil vsak 10 Jugoslovčan žrtev te

vojne. To so dejstva, katerih ni mogoče ovreči in na katera so narodi Jugoslavije, posebno pa še delavski razred, neizmerno ponosni. Skozi narodnoosvobodilno borbo smo odločno prispevali h končni zmagi nad fašizmom, izvedli družbeno revolucijo in stopili na pot socialistične izgradnje, enakopravnosti in dokončne osvoboditve dela, ko delavec upravlja, razpolaga z delovnimi sredstvi ter tako po enakih pravicah deli ustvarjeni dohodek.

Ob tej priliki je prav, da se ozremo tudi na eno največjih pridobitev naše revolucije, na našo novo socialistično ustavo. Minilo je ravno leto dni, odkar so delovni ljudje v naši domovini sprejeli in začeli izvajati določila naše nove ustave. Dosedanje izkušnje v izvajanju ustave dokazujejo, da smo na dobri poti celotne preobrazbe družbe.

Delegatski sistem v celoti, torej v kateremkoli delu družbenega življenja že pomeni revolucionarno pridobitev, s katero se utrjuje politična oblast delavcev, se spreminjajo tokovi družbeno-ekonomskih odnosov, tako da de-

lovni ljudje dosledno in suvereno odločajo o rezultatih svojega dela, o celotni družbeni ureditvi in drugih skupnih družbenih zadevah.

Tudi v našem kolektivu gre ta razvoj odločno naprej, delegatski sistem je zaživel, samoupravna zainteresiranost proizvajalcev za doseganje čim večjih rezultatov dela pa raste iz dneva v dan. To dokazuje tudi dejstvo, da velik del članov našega kolektiva intenzivno sodeluje pri razvijanju novih družbenih odnosov. O tem nam zgovorno priča tudi podatek, da smo letos v mesecu marcu prvič v zgodovini našega kolektiva presegli 1 milijardo celotnega dohodka.

Takšni delovni uspehi dokazujejo privrženost naših delovnih ljudi v kolektivu pridobitvam naše revolucije in socialističnemu samoupravljanju, to pa je istočasno zagotovilo, da ob doseženih rezultatih ne bomo obstali, temveč bomo še bolj poglobljeno razvijali nove socialistične delovne odnose. V tem smislu praznujemo tudi naš največji delavski praznik 1. maj.

I. Siter

PRVIČ ČEZ MILIJARDO

V prvih treh mesecih poslovanja v TOZD Rogaska Slatina marec najugodnejši. — Dokaj visoki mesečni plani. — Zaradi embalaže izvoz nekoliko nižji. — Naročila iz ZDA rastejo.

Za poslovno leto 1975 je delavski svet TOZD Rogaska Slatina postavil dokaj visoke mesečne plane. Izraženo v odstotkih je le-ta višji za celih 32 odstotkov v primerjavi z doseženo realizacijo v minulem letu. Delavski svet je načrtoval, da moramo vsak mesec proizvesti za 10.500.000 dinarjev ali eno milijardo petdeset milijonov starih dinarjev. Kljub temu, da je načrt precej visok, smo ga uspeli preseči v marcu. To obenem pomeni, da smo v naši TOZD mesečno realizacijo prvič dvignili nad milijardo starih dinarjev. Nadalje to pomeni, da smo z delom dokazali, da je postavljeni načrt mogoče tudi preseči. Ta ocena temelji predvsem na nekoliko boljših tržnih razmerah, tako na domačem kakor tudi tujem tržišču.

Iz razpredelnice je torej razvidno, da je visoka realizacija v marcu bistveno popravila trimesečni obračun dosežene realizacije, ki je za 24,20 odstotka višja od lanske v istem obdobju. Kljub dobremu rezultatu v marcu pa smo še vedno za 8 odstotkov

pod planirano realizacijo. Zaradi boljše realizacije so se povečali tudi skladi. Popoln obračun skladov imamo le za dva prva meseca, podatki za marec pa so še v obdelavi v računovodstvu.

V prvih dveh mesecih so bili skladi večji za 950.000 dinarjev, proizvodni

stroški pa so narasli le za 105.000 dinarjev. To ugodno razmerje med ustvarjenimi skladi in povečanjem stroškov je omogočilo tudi višje osebne dohodke. Neto osebni dohodki v letu 1975 znašajo 8.602.410 dinarjev, v letu 1974 pa 7.058.962 dinarjev, kar je za 21,80 odstotka manj.

Bruto realizacija v prvih treh mesecih:

Mesec	doseženo 1975	doseženo 1974	načrt 75:74	1975	75 : načrt
januar	9.537.235	7.950.237	120%	10.500.000	90,80
februar	8.807.243	7.779.559	113%	10.500.000	83,90
marec	10.786.479	7.735.039	139%	10.500.000	102,70
Skupaj	29.130.957	23.464.835	124,2	31.500.000	92,50

Povprečni osebni neto dohodek

	1975	1974	indeks
januar	2.461,77	2.172,15	113,33
februar	2.756,90	2.354,85	117,07
marec	2.754,52	2.284,79	120,56
kumulativna	2.657,73	2.270,59	117,06

STEKLAR

Višina neto osebnih dohodkov še ni dokončna, ker so zbori delovnih ljudi sklenili, da se minulo delo plača od 1.1.1975. Ta znesek se suče med 4 in 5 odstotki, kar pomeni, da se za ta

odstotek povečajo tudi osebni dohodki, ki bodo komulativno znašali 2.780 dinarjev ali 23 odstotkov več v primerjavi z minulim letom v prvih treh mesecih.

Se kratek pregled izvoza v prvih trehmesecih:

	1975	1974	indeks
januar	236.647 \$	225.438 \$	105
februar	155.429 \$	119.261 \$	77,80
marec	207.957 \$	220.347 \$	94,30
Skupaj:	600.033 \$	645.046 \$	93

Izvoz je nekoliko nižji, in sicer za 7,5 odstotka. To zmanjšanje je nastalo predvsem zaradi tega, ker je ustrezna embalaža prispela z zamudo. Steklo smo sicer izdelali, toda nismo ga zmogli vsega prepakirati. Realno je pričakovati, da bo izvoz v aprilu višji, tako da bomo ujeli lansko raven.

Pogoji za izvoz so težki, na to vplivata predvsem porast cen reprodukcisknega materiala in inflacija. Prav to nam otežuje večjo razširitev izvoza. Kljub temu smo povečali izvoz v ZDA, v prihodnjih mesecih pa imamo še več naročil za to tržišče.

Dipl. inž. Vojo Djinovski

KDOR VEČ ZNA, VEČ VELJA

Izobraževanje delavcev v naši samoupravni družbi je postavljeno v ospredje. Tega se močno zavedamo tudi v kozjanskem obratu. Veliko je mladih polkvalificiranih brusilcev brez končane osemletke. Toda to število bo kmalu zmanjšano. Očitno je, da so fantje že prišli do spoznanja, da brez osnovnega splošnega znanja ni napredka.

Tako danes s prizadevanjem delavske univerze Smarje pri Jelšah in osnovne šole v Kozjem obiskuje večerno šolo devet naših mladincev. Večina je vztrajnih v želji, da nadoknadi zamujeno. Med njimi so bili tudi trije omahijci, toda danes niso več, saj so se pravočasno premislili. Res je, da se je treba dodatno truditi za učenje, zavedati pa se je treba dobro znanega reka, da tisti, ki več zna, tudi več velja.

Večerna šola je dvakrat tedensko z začetkom ob 16. uri. Po končanem delu torej ostane dve uri prostega časa, ki ga kaže koristno porabiti za učenje.

Poleg osnovnega šolanja predvidevamo še učne ure v praktičnem delu. To narekuje specializirano delo, ki vsakor zahteva obvladovanje težjih delovnih operacij. Prav tako bo treba nekaj časa posvetiti tudi sami tehnologiji brušenja.

Zelja nas vseh je, da bi s tako združenim delom usposobili popolne brusilce. Najboljšim in najbolj prizadevnim pa omogočiti po določenem času dosego internih kvalifikacij.

Splošno prepričanje je, da bo več takšnih, ki bodo znali združiti nadarjenost in prizadevnost, s čimer bodo koristili sebi in skupnosti. Cek

PIKA NA I

Na straneh »Steklanja« smo že pisali o širjenju govorice v zvezi s krajo stekla v novembru preteklega leta. Nato smo prejeli tudi odgovor na naše pisanje. Celotno zadevo je prevzelo v svoje roke občinsko sodišče in 27. 3. 1975 sporazumno s tožiteljem in toženimi sprejela naslednjo

PORAVNAVO

Podpisani Lapan Franc, Tržišče 13, p. Rogaška Slatina, Kos Branko, Kamence 16, Kamenski Ivan, Rog. Slatina n. h., Boršič Drago, Tržišče 18, Podhraški Stanko, Prišlin n. h. 67, Skorc Alojz, Kamence 16, vsi zaposleni v steklarni »Boris Kidrič« v Rogaški Slatini, izjavljamo Firer Mirko, steklobrusilcu iz Ratanske vasi 56, p. Rogaška Slatina, da preklicujemo kot neresnične govorice o tatvini stekla v novembru 1974, ki smo jih drug drugemu raznašali o njem, in se mu zahvaljujemo, da je zoper nas umaknil zasebno tožbo, mi pa mu v znak te poravnave nerazdelno plačamo stroške kazenske

ga postopka — v skupnem znesku 590 din. Ta znesek mu plačamo takoj.

Vsi zgoraj podpisani dovoljujemo, da se ta preklic objavi na željo Firerja Mirka, dvakrat preko Radia Smarje, čas objave bo izbral Firer Mirko sam, in prav tako dovoljujemo, da se ta preklic objavi v glasilu Steklarne »Steklar« v prihodnji številki.

Podpisani Firer Mirko, ki me zastopa Rojs Pavel, odvetnik v Smarju pri Jelšah, sprejemem zgornjo poravnavo, zato umaknem svojo zasebno tožbo z dne 27. 12. 1974 zoper vse zgoraj naštetih obdolžence in s svojim podpisom na tej poravnavi namesto posebne pobotnice istočasno potrdim prejem zneska 590 din.

Vsi podpisani izjavljamo, da so s to poravnavo poravnani med nami vsi spori kazenskega značaja, ki izvirajo iz govorice o kraji stekla. Odpovedujemo se vročitvi sklepa o ustavitvi kazenskega postopka kakor tudi pritožbe zoper ta sklep.

Smrje pri Jelšah, dne 27. 3. 1975

FRANC VEHOVAR — PREDSEDNIK DK

Dosedanji predsednik delavske kontrole Nikola Bursac je zaradi odhoda na drugo delovno mesto odstopil s predsedniškega mesta v delavski kontroli TOZD Rogaška Slatina.

Na seji delavske kontrole so za novega predsednika izvolili Franca Vehovarja — VKV steklopihalca.

Franco Vehovar je bil rojen 16. januarja 1947 v Roginjski gorci pri Pristavi. Končal je industrijsko steklarsko šolo. Je aktiven družbenopolitični delavec. Član zveze komunistov. Zelimu mu uspešno predsedovanje v delavskem nadzorstvu.

KAKO BOMO LETOVALI

Še dober mesec dni nas loči od začetka počitnic na morju. To je bil povod, da je konferenca sindikata na seji 11. aprila razpravljala o tem in sprejela sklepe. Ker je, sodeč vsaj po lanskem zanimanju za počitnice na morju, tudi letos veliko takšnih, ki bodo želeli preživeti 10 dni ob obali, vas seznanjamo s sprejetimi sklepi.

1. Prijave bodo sprejemali do 1. maja. Zaradi trenutne odsotnosti bodo tudi zamudniki prišli v poštev.

Prednostno listo bodo delali le, če se bo za počitnice prijavilo več kot 121 družin, tolikšne so zmogljivosti hiš. V tem primeru bo imela komisija delo. Najprej bodo črtani tisti, ki so največkrat izkoristili ugodnosti, ki jim jih je omogočil kolektiv.

Letos bomo za hišice odšteli po 350 dinarjev v sezoni in 300 dinarjev pred sezono in po njej, turistična taksa pa je 40 din za osebo.

2. Družinam, v katerih je zaposlen samo en član, njegov osebni dohodek pa ne presega 2.000 dinarjev mesečno, bo osnovna sindikalna organizacija plačala oboje. O takšnih članih, ki si tudi v tem primeru ne bi mogli privoščiti počitnic ob morju, bodo razpravljali izvršni odbori sindikalnih organizacij glede morebitne pomoči v denarju.

Kako bo s prevozom?

Na konferenci sindikata so se pogovarjali tudi o tem. Ustrezne rešitve vsaj za zdaj ni. Med drugim je bilo omenjeno, da so bile storitve, ki smo jih bili deležni od steklarske šole dokaj slabe, saj je stal en prevoz s kombijem 180 starih tisočakov. Rečeno je bilo, da bodo v zvezi s tem še poiskali možnosti za organiziran prevoz.

Prizorov, kakršna sta na sliki, si želimo čimveč.

Zoga je že moja, za ganlico pa se še spleča boriti.

Tudi v sončni pripeki so križanke priljubljeno razvedrilo.

KADROVSKE IN OSEBNE NOVICE — KADROVSKE IN OSE

Sklenili delovno razmerje, TOZD steklarna Rogaška Slatina

1. Marija Ratajc, PKV steklob., obrat Kozje
2. Marija Drovenik, NK delavka, Rogaška Slatina,
3. Franc Resnik, PKV steklob., obrat Kozje,
4. Daniel Štus, PKV steklob. obrat Kozje,
5. Albina Metlič, NK delavka, Rogaška Slatina,
6. Dragica Kamenšek, NK delavka, Rogaška Slatina,
7. Danijela Berghaus, NK delavka, Rogaška Slatina,
8. Ana Halužan, NK delavka, Rogaška Slatina,
9. Jožica Artič, NK delavka, Rogaška Slatina,
10. Marija Bercko, NK delavka, Rogaška Slatina.

Prekinili delovno razmerje, TOZD Rogaška Slatina

1. Franc Berghaus, NK delavec, Rogaška Slatina.

1. Darko Cverlin, sin Antona,
2. Andreja Terbovc, hči Ksenije Škerget,
3. Boštjan Tramšek, sin Marije
4. Robi Murko, sin Jožeta,
5. Stanislav Podhraški, sin Josipe,
6. Jože Gril, sin Aentona,
7. Lea Dečko, hči Branke,
8. Robert Fišer, sin Magde,
9. Bernarda Venišnik, hči Zofije.

Novorojenčkom želimo obilo zdravja!

F. K.

NAŠ OBISK

PRI ANI PRISTOVNIK

članica kolektiva. Težka življenjska pot od mladih nog je pustila na njej posledice. Predvsem tu gre iskati vzrok za invalidsko upokožitev. V desetletnem obdobju, kolikor je pred upokožitvijo delala v kolektivu, si je pridobila nedeljeno naklonjenost vsakega člana kolektiva.

Ob še tako težkih trenutkih je bolečino obrnila v nasmehe, ki spodbujajo. Delala je na raznih delovnih mestih. Zelo rada se spominja raznih dogodkov, čeprav so bili med njimi tudi neprijetni. Prve stike s tovarno je navezala kot izdelovalka steklenih okrasov. Pot jo je vodila prek peči in dekoracijskega oddelka do delovnega mesta kurirke. Besedi nočem ali ne morem sta bili Ani tuji. Ni hotela slišati zanju, naj so bile še tako zahtevne delovne naloge.

Ana je šla zaradi narave dela večkrat v mesto. Kljub letom in bolehnosti nikoli ni odklonila kakšne prošnje zaposlenih, naj kaj prinese iz mesta. Večkrat so te želje zadevale kak artiler, ki sodi v lonec. V živem spominu ji je, ko ji je zaradi tega eden od vodilnih v šali rekel, da bo morala hoditi na pošto kar z nahrbtnikom.

Kljub enajstdesetletni je Ana polna življenjskih ciljev. Med prve vsekakor šteje izboljšanje zdravstvenega stanja. S skromno pokojnino pokriva najnujnejše življenjske potrebe. V okviru danih možnosti se ukvarja z gospodinjstvi, da si prihrani ka-

Tudi tokrat, kakor vedno, ko je stopala skozi vhodna vrata steklarne v Slovenski Bistrici, sem našel Ano Pristovnik vedro in nasmejano.

V 7 kilometrov oddaljeni Vrhlogi, v skromnem, vendar lepo urejenem domu sva se pomenkovala z Ano. Obudila sva spomine na leta, ko je bila še

kšen dinar. V poletnih mesecih pomaga pri kmečkih delih, v zimskem času pa svojo nežnost in vedrino nudi otrokom. Spomini na kolektiv in sodelavce so večkratni, znova pa jih obuja »Steklar«, katerega vsak mesec težko pričakuje.

Foto in besedilo: V. Horvat

NAŠI JUBILANTI

V soboto 5. aprila je bila skromna slovesnost. Zbrali so se naši sodelavci, ki so dve desetletji aktivno delali med nami. Prvi so prejeli nagrade za jubilej, ki jih predvideva sindikalna lista 1975. Med jubilanti — prejeli so 3.450 dinarjev denarne nagrade — so tile naši delavci:

Antonija Cerovski, Vlado Cerovski, Slavko-Alojz Coh, Vinko Čuka, Vinko Dimec, Antonija Drofenik, Ivanka Ernejc, Ignac Gorišek, Stefan Halužan, Leopold Hribernik, Ilija Ivanković, Slavko Ivič, Alojz Jeranko, Peter Komerički, Stanimir Mladenović, Josip Petek, Zdenka Podkoritnik, Marija Prah, Konrad Tepeš, Franc Zgajner in Franc I. Berk.

Zlato uro in 2.008,50 dinarjev so prejeli: Ivan Skubi, Josip Boršič in Anton Mikša.

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

ODLIKOVANI

Na slovesni razširjeni seji občinske konference SZDL, ki je bila v nedeljo 27. 4. v počastitev obletnice ustanovitve OF, so med drugimi tudi člani našega kolektiva prejeli odličja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike tovariš Tito.

Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Mirko Trunkelj, Jože Halužan, Vili Jugovar, Nikola Bursač in Marija Drimel.

Z medaljo dela so odlikovani: Terezija Kužner, Franc Lovrenčak, Ivan Mikša, Ivan Pildek, Janko Prah, Drago Aleksič, Lapan Franjo, Stefan Kores in Leopoldina Vuković.

Vsako leto socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije podeljuje priznanja Osvobodilne fronte. Med štirimi nagrajenci iz Rogaške Slatine so to visoko priznanje prejeli naši gasilci za uspešno delo v zadnjih nekaj letih.

Odlikovancem naše iskrene čestitke!

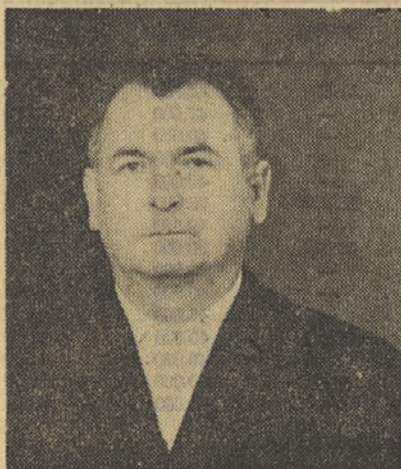
Upokojen: ANTON PLEMENITAŠ

Anton je bil rojen 15. 5. 1922. V našo tovarno je prišel 1963. leta in se zaposlil na delovnem mestu soboslikarja.

Ves čas dela v steklarni je tovariš Anton vestno in pridno opravil delovne naloge. Odlikovala sta ga tih značaj in skromnost. Zaradi teh lastnosti si je med sodelavci zunanega obrata pridobil ugled dobrega tovariša in prijatelja.

Kot mlad fant se je odzval klicu domovine in 14. 7. 1944 stopil v vrste borcev narodnoosvobodilne vojske. Tako kot številni borci je tudi Anton precej trpel. Ni dvorna, da mu je med drugim tudi to rahljalo zdravje. Zadnje čase je precej bolehal. Zaradi nezmožnosti za opravljanje svojega poklica je bil Anton 8. 4. 1975 invalidsko upokojen.

B. P.

ZA VEČJO VARNOST

Proti koncu marca so se na rednem letnem obnem zboru zbrali člani industrijskega gasilskega društva TOZD Slovenska Bistrica. Med gosti so pozdravili: predsednika občin-

ske gasilske zveze Ivana Ferka, občinske gasilske zveze občine Šmarje pri Jelšah Jožeta Romiha, IGD »IMPOL« Slovenska Bistrica, PDG Šmartno na Pohorju in kot

vsako leto tudi člani IGD steklarne »Boris Kidrič« iz Rogaske Slatine.

Naše gasilsko društvo se uvršča med uspešnejše v občini, kljub temu, da se srečuje s številnimi težavami. Težave praga-jujejo z veliko mero prizadevnosti in po-zitivnosti.

Neugoden podatek, da se je število članov gasilskega društva v minulem obdobju zmanjšalo, opozarja, da bo vendarle treba nekaj ukreniti za vključevanje novih članov v vrste gasilcev. Zmanjšanje članstva je v dobršni meri botrovalo vstopanje zaposlenih. Društvo trenutno šteje 31 operativnih članov. Od teh je: 10 gasilcev, 13 gasilcev I. stopnje, 1 podčastnik I. stopnje, trije častniki in štirje rezervni člani. Razveseljev pa je podatek, da so številni člani kolektiva podporni člani društva.

V minulem letu so imeli gasilci 30 vaj, skupaj 90 ur. Udeležili so se sektorske mokre vaje na Ložnici. Skupaj z Impolovimi gasilci, s katerimi, mimogrede povedano, vseskozi uspešno sodelujejo, so izvedli preizkusno mokro vajo v obratu TOZD. Pri vaji so sodelovali tudi gasilci iz Zgornje Bistrice, vaja pa je bila v lanskem protipožarnem tednu; gasilci so dokazali vzorno pripravljenost. Za uspešnejše delovanje so nabavili novo 500-litrsko motorno brigatno znamke Rosenbauer z vsemi potrebnimi priključki. Prav tako so nabavili nove gasilne aparate CO₂, S-6 in 50 kg baterije s-60. Z boljšo opremo so gasilci zelo zadovoljni, saj vedo, da bodo le tako izpolnili naloge, ki izvirajo iz skrbi za kar največjo varnost obrata.

V društvu se dobro zavedajo pomembnosti njihove vloge pri splošnem ljudskem odporu in civilni zaščiti in se zaradi tega tudi nenehno usposabljajo.

V ta namen so obiskali razstavo sodobne gasilske opreme v Avstriji, kjer so se seznanili tudi z najnovejšimi načini reševanja in gašenja. Tesnejše vezi so naši gasilci navezovali z drugimi tako, da so se udeleževali vseh pomembnih slovesnosti in prslav v občini Slovenska Bistrica in zunaj.

Članstvo pa je prizadela žalostna novica, da so izgubili soustanoviteljico in dolgoletno predano članico Faniko Berdnik; njeno dejavnost v društvu je prekinila neizprosna smrt.

Zelo pomembno je, da kolektiv stalno skrbi za gasilce in vselej najde razumevanje za rešitev finančnih in drugih problemov. Kljub izdatni pomoči kolektiva se gasilci rešujejo iz finančnih težav tudi z organizacijo srečanj.

Le maloštevilni člani kolektiva še premalo cenijo dejavnost društva, včasih pa ga neutemeljeno tudi kritično ocenjujejo. Zelo prav bi bilo, če bi ti posamezniki globlje poznali smotre društva, potem jim ne bi prišlo na misel dajati izkrivljene sodbe o članih društva.

Največje težave, s katerimi se srečuje naše gasilsko društvo, izvirajo iz pomanjkanja prostora za orodje. Prejšnjo orodjarno so zaradi rekonstrukcije obrata podrli, za novo pa še nimajo ustrezne lokacije. Tudi z garažo za gasilski avto so težave, trenutno ga parkirajo v skladišču gotovih izdelkov. V avtomobilu so spravljene najnujnejše stvari, medtem ko druge hranijo v raznih prostorih.

Problem je tudi vodni bazen. Te težave, ki trenutno pestijo naše gasilce, v dobršni meri zmanjšujejo učinkovitost v primeru nenadnega požara. Z odpravo teh pomanjkljivosti bodo gasilci vsak hip sposobni učinkovito priskočiti na pomoč, kjerkoli bo potrebno.

Prepričani so, da bodo tudi v prihodnje deležni podpore vseh članov in vodstva kolektiva.

VIKTOR HORVAT

POSOJILA ZA ZASEBNO GRADNJO

Odbor za medsebojna delovna razmerja je na seji 18. aprila razpravljajal o prn-jah za posojilo za zasebno gradnjo in jih razporedil takole:

	prošeno	predlagano
Drago Boršič	50.000	50.000
Slavo Čoh	50.000	50.000
Darko Ljuljdjulač	50.000	50.000
Karl Holešek	50.000	50.000
Eridro Drogenik	40.000	40.000
Franč Jankovič	85.000	20.000
Jože Humski	65.000	30.000
Janez Kunštek	100.000	20.000
Franč Pažon	35.000	35.000
Franč Komerički	20.000	20.000
Stanko Jančič	20.000	20.000
Drago Znidarec	30.000	25.000
Ivan Bračun	30.000	10.000
Ivan Mikša V.	20.000	15.000
Franč Polajžer	50.000	15.000
Jože Posl	40.000	15.000
Milan Bračun	50.000	10.000
Drago Podhraški	30.000	30.000
Vinko Bedenik	40.000	30.000
Anton Gajšek	50.000	15.000
Marija Humski	20.000	20.000
Janez Firer	30.000	20.000

Potresniki II. kategorije

	prošeno	ocenjeno	predlog
Vlado Hrup	50.000	42.000	10.000
Jože Kužner	—	47.600	10.000
Mirko Žumer	—	40.000	10.000
Ludvik Mikolič	—	35.000	10.000
Jože Berk	—	40.000	10.000
Milan Špoljar	50.000	36.000	10.000
Anton Overlin	—	40.000	10.000
Leopold Prah	40.000	30.000	10.000
Stanko Firer	—	40.000	10.000
Emilija Kos	—	40.000	10.000
Milan Gorišek	—	45.000	15.000
Ana Boršič	30.000	40.000	20.000
Slavo Halužan	40.000	40.000	10.000
Milan Podhraški	20.000	30.000	10.000
Vinko Krobot	—	40.000	15.000

Po desetih dneh bodo na podlagi pritožb vnovič sklepal.

SPOMINI SO ŠE ŽIVI

Še nekaj dni nas loči od dneva, ki je v naši zgodovini zapisan z zlatimi črkami. Devetega maja bo celih 30 let, odkar so fašistične sile podpisale brez-pogojno kapitulacijo. Oznanjen je bil konec nasilja in hudodelstev. Sonce svobode je zasijalo svobodoljubnim narodom. Trideset let živimo v svobodni domovini. S ponosom slavimo ta jubilej: Zavedajoč se velikanskih žrtev v času vojne, so narodi Jugoslavije prijeli za delo, da zgrade novo družbo. Družbo, ki nikoli ni klonila pred še tako velikimi težavami.

Tudi v našem kolektivu živijo ljudje, ki so z osebno udeležbo v boju proti okupatorju prispevali velik delež za našo svobodo. Kljub časovni oddaljenosti od dogodkov iz narodno-osvobodilne vojne so spomini še sveži. Naši prošnjiki, da jih osvežijo za bralce »Steklarja«, so se tokrat odzvali: Marija Skorjanc, Rudi Horvat in Franc Komerički.

Marija Skorjanc: Zaupam mladim...

V vasi Suhor pri Metliki je 15. marca 1926. leta zavekala Marija. Takrat ni nihče slutil, da ji že mladostna leta ne bodo potekala tako kot prejšnjim in poznejšim generacijam. Črni oblaki nad Evropo so napovedovali hude čase tudi našim narodom.

»V partizanski zibelki, Beli krajini«, pripoveduje Marija, »je bilo dovolj zgledov, ki so vplivali na mojo odločitev, da se opredelim za napred-

no stvar, za odpor proti osvajalcem. Ne bi mogla ravno reči, da sem se aktivno ukvarjala s politiko, toda v meni je bilo vedno nekaj idealističnega, želje po pravični stvari pa nedeljene. Kot dejavno mladinko so me 2. 2. 1943 sprejeli v SKOJ.«

Ker je bila med boljšimi, se je udeležila zbora aktivistov na Pugledu 1943. leta skupaj s še eno tovarišico iz rajona. Po kapitulaciji Italije so jo poslali na radiotelegrafski 6-mesečni tečaj oficirske šole pri SNOS, nato so prišli v sklop OZNE v Gradcu v Beli krajini.

»Za najhujši trenutek me vprašujete. Veliko jih je bilo. Eden med mnogimi pa je bil napad na našo postojanko 26. februarja 1943. Ne bi mogla reči, kaj je bilo hujše, ali prvega dne, ko je bilo po hribu nešteto trupel, ali pa naslednjega dne, ko so bili vaščani prisiljeni razbirati, kdo od mrtvih komu pripada.

V vojni so bili tudi veseli trenutki. V spominu mi je ostal tale: Takrat, ko še nismo vedeli, kdo nam je vrhovni komandant, sva se pogovarjali s tovarišico, ki se je vrnila z mladinskega zborovanja, kjer je bil navzoč tudi tovariš Tito. Tako živo mi je pripovedovala o njem, da so me polile solze od sreče, da na čelu našega boja stoji takšna osebnost.«

Ali menite, da je družba ustrezno rešila vprašanja borcev?

»Morda je kje gori tudi kakšna krivica, toda menim, da je bilo veliko, v zadovoljstvo vseh, rešeno. Meni osebno kot borki je šla organizacija na roko. Podpora mojim otrokom ni izostala.«

Včkrat slišimo, da mladi ne znajo ceniti z bojem pridobljenega. Kakšno je vaše osebno stališče do tega?

»Ne bi rekla, da je naša mladina nasploh takšna. Kakšna izjema je gotovo, toda večina mladih je tako predana, da bi že jutri, če bi bilo treba, segla po orožju in branila domovino z enako vnemo, kot smo to delali mi.

Prispevek naših narodov za končno zmago nad fašizmom je bil velik. Toliko bolj boli, ko človek sliši, da nekateri skušajo zmanjšati pomembnost našega boja in velikanskih žrtev.«

Marija je bila odlikovana z medaljo zaslug za narod.

Rojstni kraj Rudija je Podbrezovica pri Krapini, kjer se je rodil 2. 11. 1926. Aktivno je stopil v NOB 15. aprila 1943.

Kaj je bilo odločilno, da ste se vključili v NOB?

»Že po prihodu okupatorja sem še kot mladenič spoznal, da nam prišleci

Rudi Horvat: uresničitev ustave in linije ZK...

lahko prinesejo samo zlo. Preden sem stopil med borce, sem že od novembra 1942 deloval na terenu, med mladimi. V meni je bilo srce mladeniča, ki ni maralo biti pokorno okupatorju. To je tisto, kar je odločilo.«

Bi nam lahko opisali vašo borbeno pot?

»Takoj po vstopu v partizanske enote sem postal borec 1. čete 1. bataljona 1. zagorske udarne brigade. Najprej smo bili v Zagorju, v jeseni istega leta pa smo krenili proti Slavoniji. Najhujše boje smo bili okoli Bjelovara, pri vasi Bujanj, okoli Virovitice, Podravske Slatine in iz drugih krajev Slavonije. Proti jeseni 1944 smo se napotili proti Krapini z namenom, da jo osvobodimo, a smo pri Zlatar Bistrici naleteli na 14.000 sovražnih vojakov in izdajalcev, kjer smo se bojevali 4 dni. Po tem boju smo se vrnili v Slavonijo. Tam smo se bojevali do končne osvoboditve. Naša brigada je sodelovala pri osvoboditvi Zagreba iz smeri sv. Ivana-Zabna in skozi Marksimir smo zmagoslavno prišli v Zagreb 9. maja 1945.«

In najbolj žalosten trenutek?

»Bili smo pri Narti. Ustašem je uspelo ujeti našega tovariša. Izrezali so mu srce in se napili njegove krvi. Najbolj vesel trenutek pa je bila vsekakor vest, da je okupator klonil.

Posebno sem se veselil takrat, ko sem borcu, ki mu je granata odsekala nogo, rešil življenje tako, da sem ga na ramenih prenesel na varno.

So urejena vsa vprašanja borcev?

»Zdi se mi, da ne bom preveč kritičen, če rečem, da še vedno niso urejena vsa vprašanja borcev. Včasih ne pridejo do besede tako, kot bi morali. Boli me naprimer to, da imam še vedno na delovnem mestu tako majhen osebni dohodek. Mislim, da razlika, ki mi gre kot borcu, ne bi smela biti ovira, da prejmem nagrado za opravljeno delo, čeprav bi bila razlika toliko manjša. Človek želi, da vidi, da je njegovo delo tudi cenjeno ne glede na drugo.«

Ali mladi generaciji pripisujete enako zavest?

»Nikoli nisem dvomil o mladih. Prepričan sem, da bi v primeru potrebe branili domovino, kajti imajo se za kaj bojevati.«

Zalostno je, da po toliko letih nekateri niso ali nočejo spoznati našega krvavega boja proti fašizmu. Sramotno nas hočejo razvrstiti med tiste, ki so k skupni zmagi prispevali veliko manj. Mnogim ni všeč naša ureditev, toda prav za takšno smo se bojevali.«

Rudi je bil odlikovan z ordenom za hrabrost in s srebrno medaljo za zasluge za narod.

Pristavil je še, da se bomo z doslednim uresničevanjem ustave in linije ZK najboljše oddolžili vsem padlim in živim borcem. Takrat bomo resnični upravitelji in bogatejši narod.

Franc Komerički: Bratstvo, enotnost v prvi vrsti...

Rojen 17. 11. 1926 v Harinlakah (Atomske toplice)

23. V. 1944. leta sem kot osemnajstletni mladenič stopil v NOB,« pripoveduje Franc in nadaljuje: »V Trbovljah, pri delu v OF ni bilo težko spoznati, kaj pomeni boj partizanov. To me je navdušilo in postal sem borec 18. divizije na Dolenjskem, in sicer

pri Novem mestu. Čez Savo smo vsi novinci šli brez orožja. Ko smo prispeli na določeno mesto, sem kot borec dobil francosko puško s tremi naboji, ki je bila večja od mene.«

Na ognjeni krst ni bilo treba dolgo čakati. Ze po štirih dneh, ko so štiri nemške baterije tolkle naše položaje, sem bil v prvi ognjeni liniji. Vseskozi smo se bojevali na Dolenjskem in v Suhi krajini.

Najbolj hudo mi je bilo, ko sem izgubil dva pomočnika, kajti sam sem bil mitraljezec. To se je zgodilo pri napadu na zloglasno belogardistično postojanko v Črni vasi pri Igu. V temni noči, osamljen, sem se moral prebijati skozi ljubljansko barje, dokler nisem prišel v stik z našimi enotami pod Krimom. Žalostnih dogodkov je bilo še več, toda mi trije smo bili kot bratje.

Zdi se mi, da je bil zame in za druge borec med najbolj veselimi dogodki tisti, ko smo po hudih bojih pri Črnomlju prvič oblekli vojaške uniforme. Ko smo se oblekli, se med seboj skorajda nismo spoznali. Prej smo bili pisana vojska, ki se je prepoznavala le po peterokraki zvezdi.

Problemov, če je bilo po osvoboditvi, vprašas? Podhranjenost je pustila na meni posledice, zato sem tri leta bolehal. Probleme borcev je družba reševala in jih v danih možnostih rešila.

Čeprav smo borci moramo tudi sami zavijati rokave.

Zdi se mi, da ni nobene razlike med nami, ko smo bili mladi, in mlado generacijo sedaj. Če bodo starejši, izkušeni in predani borci, v kar ne sumim, pravilno prikazali boj, potem sem prepričan, da tudi mlada generacija ne bi odpovedala v boju za svobodo, seve, če bi to bilo kdaj potrebno.«

Kaj sodiš o omalovaževanju boja naših narodov?

»Obsodbe vredne so te klevete. Dobro poznajo našo zgodovino, toda hočejo jo krivo prikazati. Naših nadčloveških naporov in žrtev do zmage nad fašizmom pa ni mogoče potvarjati.«

Medalja za hrabrost, medalja za zasluge za narod in priznanje OF krasijo Frančkove vitrine.

Ko sem ga vprašal, ali ima še kaj posebnega dodati k najinemu pogovoru, je dejal: »Želim, da v našem kolektivu, kjer so člani več narodnosti, postane bratstvo in enotnost še bolj močna. To bo obenem naš največji prispevek k krepitvi naše samoupravne skupnosti.«

Borcem, našim sobesednikom, spomini niso zbledeli. Želijo, da se nikoli ne bi zgodilo, da bi z orožjem morali spet braniti našo svobodo, če pa bi bilo treba, verujejo v našo enotnost. Tako kot mi vsi.

Pogovarjal se je in za objavo pripravil Jovo Tišma

POVEZOVANJE STEKLARJEV

Na pobudo združenja TOZD nekovin gospodarske zbornice Slovenije je bil 6. 4. sklican sestanek zastopnikov steklarov v prostorih steklarskega šolskega centra v Rogaški Slatini. Sestanka so se udeležili predstavniki steklarne Herpelje, steklarskega šolskega centra, steklarne »Boris Kidrič« (obrata iz Rogaške slatine in Slovenske Bistrice) ter predstavnica gospodarske zbornice SRS.

Steklarne so bile zastopane s predstavniki DS, ZK, sindikata in vodsvenih delavcev. Sestanka se niso udeležili predstavniki iz hrastniške steklarne. Prav zaradi njihove odsotnosti na sestanku ni bila zastopana celotna steklarska industrija Slovenije. Odsotnost hrastniških predstavnikov se je močno čutila tudi v razpravi. Kljub temu so bili nakazani osnovni interesi, kako in zakaj bi bilo potrebno povezovanje.

Osnovna misel je bila, da bi steklarsko industrijo Slovenije povezali v organizacijo, ki bi temeljila na ekonomski bazi. Usklajevala bi proizvodne programe uvoz-izvoz, izobraževanje, razvoj, tehniške izboljšave ipd.

Na sestanku so se zmenili: 1. Udeleženci sestanka (o tem obvestijo tudi steklarno Hrastnik) naj oblikujejo svoje zamisli o povezovanju. O njih naj razpravljajo v TOZD ter na podlagi tega posredujejo svoja stališča steklarskemu šolskemu centru do začetka maja.

2. Na podlagi zbranih predlogov bo dipl. inž. Vlado Tkavc sestavil poročilo, ki bo podlaga za nadaljnjo razpravo.

3. Naslednji sestanek bo maja v Hrastniku, kjer bo izvoljena posebna skupina z nalogo, da izdela konkreten program.

dipl. inž. V. D.

KAKO DELITI?

Letošnje leto je med težjimi, kar zadeva delitev posojil za zasebno gradnjo. Levji delež težav je povzročal potres, ki je hudo prizadel našo neposredno okolico junija lani. Mnogo ljudi je ostalo brez strehe nad glavo, mnogim pa se je strop tako razrahljal, da morajo popraviti svoje domove.

Na voljo so nam podatki, ki pričajo, koliko članov naše TOZD je bilo s potresom prizadetih. Domovi 8 članov sodijo v prvo kategorijo škode, 17 članov je v drugi kategoriji, en član v tretji in štirje v četrti kategoriji.

V teh podatkih so zajeti tudi naši delavci, ki živijo onkraj Sotle. Ker pa pri njih ni bil ustanovljen štab za odpravo posledic potresa, jih je obiskala naša komisija in jih skladno z ustaljenimi merili razvrstila v ustrezne kategorije. Imamo torej 30 članov kolektiva, ki jih je prizadel potres. Na predlog družbenopolitičnih organizacij in na podlagi sklepa DS TOZD smo se odločili letos pomagati drugi kategoriji prizadetih. Tretja in četrti kategorija bosta dobili kredite od štaba za odpravo posledic pri občinski skupščini, prva kategorija pa naj bi počakala do prihodnjega leta.

K takšni odločitvi nas je vodilo dejstvo, da imamo še 74 prosilcev za posojilo za zasebno gradnjo. Od teh 74 jih je 14 z nemogočimi stanovanjskimi razmerami. Živijo v prostorih, za katere ne moremo reči, da so normalni. Stanujejo in živijo v kletih in hlevih, ki so vlažni. Ob pogledu na takšne življenjske razmere človeku zastane srce.

Poleg teh nemogočih stanovanjskih razmer je še 11 takšnih, ki so za spoz-

nanje v boljših stanovanjskih razmerah, ki pa so še vedno daleč od minimuma, potrebnega za normalno življenje. Torej so tudi ti potrebni finančne pomoči.

Pri tem mislimo na tiste, ki imajo majhna stanovanja in si gradijo nova. Med njimi je tudi eden, ki je prodal hišo takšnemu, ki se bo letos moral izseliti iz območja, predvidenega za akumulacijsko jezero, sam pa ne more v novo, ker nima dovolj sredstev. Med prosilci so tudi udeleženci NOB in takšni, ki delajo po 25 let v tovarni.

Če nadalje razčlenjujemo ta položaj, potem bomo ugotovili, da imamo 25 prosilcev, ki imajo po pravilniku pravico do kredita, 11 takšnih, ki po pravilniku nimajo pravice do posojila, 8 takih, ki bi v tekočem letu izpraznili družbeno stanovanje, in 6 prosilcev, ki prosijo za posojilo, a se niso odzvali takrat, ko smo delali za potresno področje, to je 6. in 13. oktobra lani.

Potrebe po gradnji družbenih stanovanj so prav tako velike. Trenutno bi potrebovali 20 družinskih stanovanj, 6 samskih, 11 družin pa bi rado zamenjalo manjše stanovanje za večje, kar jim narekuje število družinskih članov.

Med prosilci za družinska stanovanja so pretežno mlade družine, ki trenutno živijo pri privatnikih, in sicer v kakšni sobici, ki je najmanj primerena za družinsko stanovanje, obenem pa jih privatniki močno izkoriščajo.

Prosilci za samska stanovanja pa so predvsem starejši člani in samske žene z otroki.

S kakšnimi sredstvi razpolagamo?

Vsa tako domnevam, da nam je vsem znano, da za sredstva za stanovanjsko gradnjo dajemo 6 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. To bi v našem primeru pomenilo, da vsak mesec, če izplačamo za bruto osebne dohodke 445 milijonov starih dinarjev, namenimo za stanovanjsko izgradnjo 26 milijonov 700 tisoč starih dinarjev. Od tega zneska gre 30 odstotkov ali 96.000.000 starih dinarjev v solidarnostni sklad pri samoupravni stanovanjski skupnosti, 25 odstotkov ali 8.000.000 starih dinarjev se vroči v Ljubljansko banko za usmerjeno blokovsko gradnjo v občini. V TOZD nam torej ostane 144 milijonov starih dinarjev ali 45 odstotkov. Ta sredstva pa DS TOZD razdeli po pravilniku, in sicer 50:50, kar pomeni, da gre polovica sredstev za gradnjo bloka, polovica pa za posojila za zasebno gradnjo, ali 72 milijonov starih dinarjev na vsako stran.

Blok v Ratanski vasi so že začeli graditi in predvidoma bo zgrajen novembra ali decembra 1976. Naša TOZD bo imela v tem bloku 2 trisobna stanovanja, 8 dvosobnih stanovanj in 4 enosobna stanovanja v vrednosti 457 milijonov starih dinarjev. Da bi do teh sredstev prišli, smo pri samoupravni stanovanjski skupnosti najeli 150 milijonov starih dinarjev posojila kar bo zadostovalo za polog pri najetu nadaljnega posojila.

Kritika, toda kakšna?

Na podlagi kritik, ki letijo na posameznike, družbenopolitične organizacije in samoupravne organe, bi kazalo zapisati, da le-te niso upravičene ali pa morda tudi so. Vsekakor pa je prav, da o njih sodijo člani kolektiva. Pred sodbo o vseh zadevah bi najbrž kazalo imeti pred očmi nekatere zadeve, mimo katerih skorajda ne bi smeli.

1. Imamo omenjena sredstva za delitev in povsem razumljivo je, da vsi ne morejo priti na vrsto. Vse kaže na to, da je prav, če se odločimo dati posojila tistim, ki so jih najbolj potrebni, in tistim, ki bodo izpraznili družbena stanovanja, tako da bodo še drugi prišli do stanovanj. Zlasti tisti, ki živijo v nemogočih stanovanjskih razmerah, pri privatnikih ali starših.

2. Za kaj takšnega, kar bom zdaj napisal, se je iz več razlogov težko odločiti, toda kljub temu si dovolim nekaj vrstic. Zdi se mi, da bi se morali enkrat za vselej odločiti, da dopremo tiste, ki so v težkih življenjskih razmerah, kamor sodi tudi stanovanjski prostor. Napak pa se mi zdi, če mislimo, da smo mu pomagali, če mu damo posojilo. V že tako težkih okoliščinah mu bomo samo naložili dodatno breme. Bolj sprejemljivo se mi zdi, da takšnim damo družbena stanovanja, ker so možne tudi olajšave z nižjimi najemninami ipd. Tisti, ki si z nizkimi osebnimi dohodki naloži gradnjo nove hiše, večkratno tvega. Prvič, izpostavi sebe izrednim naporom. Drugič, svojemu naraščanju ne more nuditi niti tistega, kar bi mu sicer nekoliko lažje, in tretjič je na dlani, da zaradi izčrpanosti v zvezi z gradnjo ne more biti uspešen na delovnem mestu.

V nobenem primeru ne gre za je-manje pravic komu, ki si želi zgraditi lasten dom, ali za podcenjevanje njegove prizadevnosti. V bistvu gre za to, da slehernega, kolikor je to v naši moči, obvarujemo dodatnih, pogosto nepremostljivih težav. K pisanju teh vrstic me je spodbudilo stanje, ka-

OPRAVIČILO

V prejšnji številki »Steklarja« sta se vrinili dve neljubi napaki, in sicer: 1. Pod člankom »Seznanim se...« je pomotoma podpisano dipl. ing. Franc Šrmpf. Pravilen podpis se glasi: dipl. oec. Franc Šrmpf; 2. V sestavkih »Partizanska mati« smo dvakrat podpisali Darka Jazbeca. Pravilno bi bilo, če bi pod zadnjim sestavkom podpisali: Darko Županec.

Upamo, da bosta tovariša Šrmpf in Darko oprostila neljubi pomoti.

Urednik

kršno sem videl ob obisku prenekatere družine naših zaposlenih. Težko si namreč zamišljam položaj tistih, ki silijo v gradnjo kljub temu, da so jim osebni dohodki zelo nizki. V takšnem primeru je nekdo močno prikrajšan. Ta nekdo je cela družina, in sicer ponavadi mlada. Škoda je, da morajo včasih boljne ambicije staršev plačevati nedolžni otroci, mar ne?

3. Pomembno se mi zdi napisati nekaj vrstic tudi o družbenih stanovanjih.

Z obžalovanjem moram ugotoviti, da ravnanje z družbenimi stanovanji v nekaterih primerih ni niti od daleč takšno, kot bi moralo biti. Posamezniki se obnašajo tako, kakor da bi bilo družbeno stanovanje za uničiti. Biti nosilec stanovanjske pravice ne pomeni anarhičnega odnosa do družbene lastnine. Stanovanje je treba negovati, popravljati, urejati in ne puščati v nemar. Okolje je med drugim tudi ogledalo stanovalcev oziroma njihove kulturne ravni. Če to sprejmemo kot resnico, potem bomo videli, da

nimamo resnih razlogov za pohvalne besede.

Veliko je stanovanjskih blokov, kjer nihče ne skrbi za okolje. Tako pa se ne bi smeli obnašati. Družba nam je dala na razpolago nujen življenjski prostor, in prav zaradi tega ne smemo misliti, da ničesar nismo dolžni storiti za lepši zunanji videz.

Nekaj lahko storimo brez izdatkov, nekaj pa bomo morali žrtvovati tudi iz žepa. Za lepšo okolico naših domov in boljše počutje okoli in v njih.

P. Ogrizek

JABOLKO SPORA ČLEN 23 B

Ceprav smo zašli v zadnje dni aprila, se veter, ki je začel pihati v začetku meseca, še ni polegel. Vsaj v tolikšni meri ne, da bi lahko rekli, zdaj je pa konec neke neprijetne zadeve.

Morda celotna zadeva niti ne zasluži tolikšne pozornosti, da bi prišla na strani »Steklarja«, toda ker je dosegla takšne razsežnosti, sem se usedel za pisalo mizo. Pred seboj imam več sklepov, pritožb, izračunov, zapisnikov, seznamov in, kar po pravici povedano, nevhvalno nalogo. Toliko tega mi roji po glavi, da se kar bojim, če vam bom lahko prenesel vse tako, kot marikateri pričakujejo.

Ne zaradi tega, ker bi se morda bal za mere posameznikov. Preprosto povedano, zaradi tega, ker se je v vsem tem težko snajti.

ZACETEK

Skupina uslužbenk se je 5. 4. pritožila na odbor za medsebojna delovna razmerja. Na pritožbi je 12, nekaj očitljivih in nekaj nečitljivih podpisov. Končno niti ni važno, ali so čitljivi ali ne.

Obrnile so se na odbor, ker se po njihovem mnenju zadnje čase dogajajo med uslužbenci velike nepravilnosti v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov. Prošijo odbor, naj neuteleljeno izplačila ustavi, ker se izplačujejo na razne načine, za kar so kot dokaz priložile fotokopije. Nadalje je v pritožbi navedeno, da uslužbenki raznih sektorjev opravljajo dela tovarišic, ki so na proizvodnem oziroma na holniškem dopustu. Za to delo si obračunavajo 10 nadur (nekateri so jih opravili, drugi niti ene ne) in prejmejo za to eno tretjino osebnega dohodka uslužbenca, ki je odsoten. Se pravi, da v dveh popoldnevih po 5 ur lahko zasluži 693 dinarjev. Se nadalje navede, da niso proti plačilu dela, ki je bilo narejeno v nadurah. So pa proti različnim metrom. Smatrajo, da so neupravičene grožnje in pritiski v zvezi z izplačili za nadure. Na koncu so navedle, da nobeden ni nenadomestljiv in da je dolžan svoje delo opraviti brez hrupa, čeprav v nadurah.

Odbor za medsebojna delovna razmerja je na svojih dveh sejah 5. in 7. aprila sprejel sklep, da se osebni dohodek delavcem v skupnih službah, v smislu čl. 23/b pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, izplača v celoti za mesec marec t. l. s tem, da tega opravljenega dela v nadurah ne morejo potem še izkoristiti kot proste ure niti na kakršenkoli drug način izplačevati.

KAJ DOLOČA ČLEN 23/b

»V slučaju daljše odsotnosti (nad 7 delovnih dni) delavca obrata skupnih služb, zaradi bolniške, in opravlja delo odsotnega delavca skupina prisotnih delavcev, se taki skupini izplača 100 % sredstev za osebne dohodke, ki bi jih sprejel odsotni delavec, če bi bil na delu s tem, da posameznik ne more sprejeti več kakor 30 % od tega zneska. Tako delo se načeloma opravlja izven rednega delovnega časa.«

Določila tega pravilnika so nekoliko v nasprotju s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Člen 44 samoupravnega sporazuma se glasi: »O uvedbi nadurnega dela odloča upravni odbor. V nujnih primerih pa obratovodja oziroma vodja TOZD. Delavec, ki meni, da je z uvedbo nadurnega dela kršena njegova pravica do varstva oziroma do omejenega delovnega časa, lahko vloži pri delavskem svetu zahtevo za varstvo pravic. Zahteva za varstvo pravic ne odloži izvršitve odločbe o uvedbi nadurnega dela.« Vzemimo svinec v roke in skušajmo praktično izračunati, kaj se dogaja, če je eden ali ena odsoten z dela. Denimo, da je njegov, tako na pamet vzeto, osebni dohodek 2.400 dinarjev, v sektorju, kjer dela, pa je 10 zaposlenih. Vsak med preostalimi devetimi ima po določilih člena 23/b pravico do 266 dinarjev. Torej to vsoto delimo s številom članov, ki ostanejo na delovnih mestih.

Očitno je torej, da je z določili tega pravilnika ustvarjeno nezdružljivo ozračje. Preprosto zaradi tega, ker je tako neživljenjsko in nepravilno preciziran. Še enkrat preverite, kako vam zveni zadnji odstavek: »Tako delo se načeloma opravlja izven delovnega časa.« To »načeloma« je pripeljalo do precejšnjih nenačelnosti. Da bi zadostili določilom tega člena, so kot minimum evidentirali 10 nadur, ne glede na to, ali so opravljene ali ne. Bili so tudi primeri, ko je nekdo opravil veliko več nadur, toda znesek je bil deljen na enake dele. Često smo slišali, da je to dogovor med zaposlenimi. Kakšna solidarnost!!! Ali ni to iz temelja skregano z nagrajevanjem po delu? Osebnostno, da je močno.

Pravimo, in s tem se menda strinjamo vsi, da je potrebno opraviti vsako delo v celoti. To velja tudi za skupne službe. Prav imajo tovarišice, ko v svoj pritožbi navedejo, da so tudi razne sejalnice vsaj delno plačilo in da nihče nima pravice od njih zahtevati, da bi zastoj delale. Narobe je seveda, če nekdo, vseno kje, prikazuje nekaj, kar je umetno ustvarjeno. To upravičeno daje misliti o tem, ali smo na svojih

delovnih mestih ustrezno zaposleni. Po moji sodbi ni bilo potrebno prikazati niti simboličnih 10 nadur, saj je bil pravilnik zelo radodaren.

O pritožbi in protipritožbi so razpravljali na odboru za delovna razmerja, konferenci sindikata in delavski kontroli. V sedanjem trenutku se zdi najbolj sprejemljiv sklep odbora za medsebojna delovna razmerja, ki ga je leta sprejel 12. aprila, glasi pa se takole: »Odbor za medsebojna delovna razmerja predlaga delavskemu svetu, da se črti 23/b člen pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v steklarni Rogaska Slatina. Delo v podaljšanem delovnem času se izplačuje v smislu 44. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu steklarne Rogaska Slatina.«

Celotno zadevo je prevzela v svoje roke delavska kontrola, ki je na svoji 10. redni seji 15. 4. 1975 ugotovila, da so bile nadure točno evidentirane in na podlagi tega tudi delno izplačane, delno izkoriščene.

BREZ ZMAGOVALCEV IN PREMAGANIH

Treba je reči, da so prišle posledice 23/b člena na svetlo v tako ostri obliki šele zadnje čase. To predvsem zaradi precejšnjega števila porodnic ali bolnic v računovodskem sektorju. Ob tem je treba še reči, da sta bila reakcija in potek dogodkov v zvezi s tem preveč hrupna in samoupravno ne povsem dobro naravnana. Z ene strani se je preveč branilo tisto, česar ni več mogoče braniti, z druge strani se je s prstom kazalo tudi v napačno smer. Končno prikazovanje nadur, čeprav niso opravljene, nimamo samo v skupnih službah.

Razprave okoli tega so pokazale še nekaj, o čemer se je vredno zamisliti. Zdi se mi, da smo preveč občutljivi. Zelo težko prenesemo še tako običajne razprave in opozorila, ki niso brez sicerne podlage. Nastopamo z neke manjšine, neke večjimi pritiski in občutki, da brez nas pač ne bo šlo. To »vrtilno« smo s samoupravnim sporazumevanjem skušali pokopati. Ko pravim skušali, mislim, da je še vedno nismo. Vsaj ne v tolikšni meri, v kolikšni bi je morali.

Stvari je treba urediti na samoupraven način. Brez žolca, ki smo ga v tej zadevi toliko pretočili. Če želimo, da bodo drugi spoštovali naše samoupravne pravice, se moramo potruditi, da bomo v enaki meri tudi mi njihove.

Če bomo tako ravnali, v nastalem sporu ne bo ne zmagovalcev ne premaganih. Zmago naj razumne rešitve.

JOVO TISMA

SREČNI IN PONOSNI

Ko je sovražnik 6. aprila 1941 bombardiral Beograd, je napovedal vojno. Kralj, vlada in mnogi oficirji so zbežali v tujino. S tem so dokazali, da jim ni mar za ljudstvo, temveč le za osebno varnost in korist.

Z začetkom vojne so se za naše ljudi začeli težki časi. Edina organizirana sila v deželi, ki se je zavedala, kakšna usoda čaka jugoslovanski narod, je bila komunistična partija Jugoslavije. Člani partije niso držali križem rok. Bili so zelo prizadevni v pripravah ljudstva na oborožen spopad s številčno premočnim sovražnikom. Skupaj z drugimi ljudmi so kovali načrte, kako bodo najbolj uspešno prizadejali hude udarce okupatorju. Ko so dozoreli pogoji za oborožen spopad, je vodstvo komunistične partije izdalo proglas. Prvo znamenje oboroženega spopada so bili prvi izstreljeni naboji proti okupatorju v Beli Crkvi v SR Srbiji, ki jih je izstrelil Zikica Jovanović-Spanac. Ze leta 1942 se je narodnoosvobodilna vojna močno razširila po vsej Jugoslaviji. Na mesta številnih padlih partizanov, preganjanih in izganjanih aktivistov so stopali tisoči novih.

Kmalu po bombnem napadu na Beograd so nemški vojaki zasedli Maribor, prekoračili Dravo in pospešili prodor proti Celju, Zagrebu in Ljubljani. Slovenski narod pod vodstvom komunistične partije se ni sprijaznil s tem, da bodo tuji gospodarji v naši deželi. 27. aprila je bila ustanovljena Osvobodilna fronta, ki je imela nalogo pripraviti oborožen spopad s sovražnikom. V treh mesecih po ustanovitvi OF je slovenski narod 22. julija začel vstajo.

Junija 1942 je vrhovni štab NOB na Zelengori sklenil, da bodo s svojimi brigadami prodrl v zahodno Bosno. Med poletno ofenzivo so partizanske enote dosegle veliko uspehov, ki so pripomogli k širjenju resnice o pravičnosti boja proti tujcem in domačim izdajalcem.

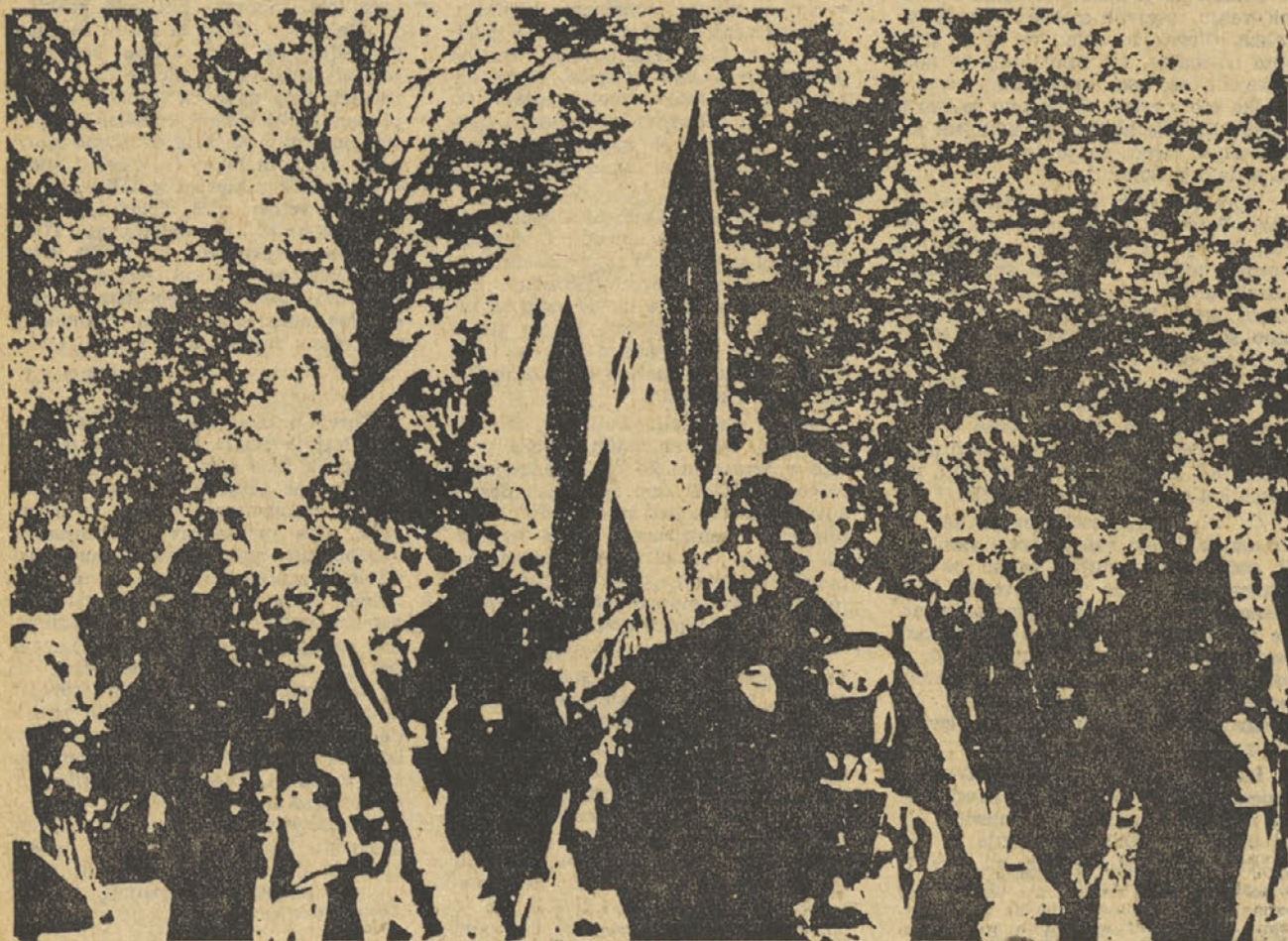
Herojski narodi Jugoslavije so pod vodstvom komunistične partije dosegli velike uspehe in prizadejali nepopravljive udarce sovražniku. Nadčloveški napori v dolini Sutjeske, prehod preko Neretve in še številni drugi so bili najboljši dokaz pripravljenosti naših narodov, da se osvobodijo izpod sovražnikovega jarma.

Po zasedanju AVNOJ v Jajcu 29. XI. 1943 so vsi dvomi odpadli. Narod je imel svojo oblast, kljub temu, da je bil okupator še vedno v deželi.

Ceprav je fašistična Nemčija klonila 9. maja, se je del enot zadržal na tleh Jugoslavije do 15. maja. Tako je bila dokončno osvobodjena domovina s premnogimi žrtvami.

Mladi smo lahko srečni in ponosni, da živimo v svobodni domovini, ki so nam jo priborili padli in še živeči vojak oboroženega boja.

JOZICA GABERSEK

VEČ TOZD, TODA PREMIŠLJENO

Sestnajstega aprila je osnovna organizacija zveze komunistov TOZD Rogaska Slatina namenila poseben sestanek vprašanju samoupravne organiziranosti v steklarni »Boris Kidrič«.

Ni naključje, da je prišlo do tega sestanka. Od takrat, ko smo v naši družbi začeli resno razmišljati o ustanavljanju TOZD, je minilo kar precej časa. Odveč bi bilo ponavljati, kakšna stališča v zvezi s tem so izoblikovana v novi ustavi in kongresnih dokumentih ZKJ, ZKS in sindikalnih kongresov. Na kratko zapišimo, da ni nobenega od teh dokumentov, ki ne bi jasno in odločno vseboval določil u ustanavljanju TOZD.

Praksa pa je pokazala, da se v uresničevanju sprejetih stališč kaj rado zatakne. Človek bi dejal, da je to povsem normalno, saj smo ljudje že tako navajeni, da nam vsaka nova zadeva stežka gre v račun. Oklepamo se starih navad. Najraje hodimo po ustaljeni poti, čeprav vemo, da je že neprimerna za nadaljnjo hojo.

Nova pot terja od nas dodatne napore. Potruditi se moramo, da bi nekaj, kar je že preživelo, zamenjali z novim, boljšim. Pri nas smo očitno ubrali utrto pot. Res, da precej na hitro, smo izoblikovali mnenje, da smo steklarna neločljiva celota, ki bi ji ustanovitev več TOZD samo škodovala. Takšno mnenje se je izcimilo, ker se dejansko nismo poglobljali v temeljne smotre, ki so vodili v boj za ustanavljanje TOZD. Tako smo pred nekaj več kot enim letom sklenili, da bomo kot celota ostali ena TOZD.

Če bi hoteli razčlenjevati, kje je krivda, bi lahko našli vrsto vzrokov. V sedanjem trenutku pa se ne zdi pomembno takšno raziskovanje. Bolj pomembno je, da smo spoznali stvarne potrebe po drugačnem samoupravnem organiziranju od sedanjega. Tak je vsaj splošni vtis, ki ga je dobil vsak udeleženec razširjenega sestanka. Za ponazoritev povzemimo krajše izvečke iz razprave na tem sestanku:

Ivan Siter: Trenutno prevladuje mnenje, da višek ustvarja brusilnica, in nekateri zaradi tega zahtevajo, da bi imeli več TOZD. Vprašanje je, kaj je bilo pred leti, ko je bil položaj drugačen. Pogovarjati se moramo in zmeniti, kaj bomo sprejeli za svoje. Šele na podlagi vseh analiz bomo lahko sprejeli ustrezen sklep.

Franc Zupanič: Že precej časa govorimo o potrebi več TOZD, toda kaj malo smo storili v tej smeri. Na več forumih smo bili deležni kritike. Vemo, da smo se prej vsi določili za sedanje stanje, prav pa je, da ga še enkrat preverimo in resno razmislimo o dveh ali več TOZD.

Dipl. inž. Vojo Djinovski: Nekaj več kot enoletne izkušnje so nam pokazale, da je velika TOZD precej negibna, kar so potrdili zbori delovnih ljudi. V sedanjem trenutku je težko reči, koliko temeljnih organizacij naj bo. To je treba pretehtati. Menim, da so v zmoti tisti, ki mislijo, da je prodajna cena rezultat dela posamezne TOZD. Moti me, da mnogi zunaj podjetja govorijo o našem težavnem položaju. Vsaj za zdaj o našem težavnem položaju ne bi bilo treba govoriti, ker vsi pokazatelji kažejo drugače. Naše notranje stvari lahko sami uredimo. Če ne delamo dobro, se ne moremo zgovarjati na zunanje težave. S še bolj kakovostnim delom bomo utrjevali naš položaj.

Jože Halužan: Osnovna organizacija sindikata je delala skladno s sprejetimi sklepi zveznega in republiškega kongresa sindikata v zvezi s samoupravnim organiziranjem. Te naloge smo se zavzeli in si prizadevali, da se stvari premaknejo. Zavzemam se za več TOZD, ki naj prinesejo celotnemu kolektivu več koristi.

Mirko Trunkelj: Čuti se, da vse rešujemo, toda ne vidim skupne politike v izvajanju. Že ob ustanavljanju obstoječe TOZD smo dejansko pustili široke možnosti tudi za drugačno samoupravno organiziranost. Brez temeljnih priprav ne bi bilo priporočljivo nobeno zaletavanje. Zelo pozitivna ugotovitev je, da smo pri peči dobro uspeli v organizaciji zborov delovnih ljudi.

Jože Kovacic: Na zborih ni bilo nobenih zmešnjav. Hoteli smo, in tako je prav, priti do mnenja večine in ne vsiljevati volje posameznikov.

Inž. Jože Pelko: Pogosto se dogaja, da o TOZD, OZD in SOZD govorimo na pamet. V glavi posameznikov je še dovolj različnih pojmovanj. Stanja ne moremo spreminjati zaradi želja posameznikov, temveč moramo ustvariti enotno mišljenje, iti moramo skozi eno šolo. Jutrišnja organizacija, ki bi jo sprejeli za svojo, mora vsem skupaj dati nekaj več. V nobenem primeru

pa brez temeljitih priprav ne bi smeli iti v več TOZD.

Dipl. oec. Franc Srimpf: Samoupravna organiziranost nam ni nobena neznanka. Bolj nam je neznanka to, kako se bomo mi organizirali. Delo za to je precej zapleteno, toda ne v tolikšni meri, da ga ne bi bili zmožni speljati. Sodelovati morajo vsi dejavniki. TOZD mora biti organizacijsko ali tehnološko zaokrožena celota. Prvotno se moramo zediniti, kaj želimo, in nato zelo pridno delati. Ne bi si smeli delati utvar, da bo kdorkoli razpolagal z ne vem kakšnim dohodkom. Sredstva bo treba vseeno združevati. Potrebno je izvoliti komisijo, ki naj prične delati na tem. Če to želimo speljati do novega leta, moramo biti zelo pridni.

»Delavec v TOZD bi moral že danes razmišljati ne samo o tem, koliko bo izdelal konkretne izdelke in tako ustvaril svoj dohodek, temveč kakšen bi moral biti njegov dohodek na podlagi povečanja splošne družbene storitosti... Če bi lahko to v celoti vnesli v osnovne karakteristike TOZD, potem bi bilo veliko lažje določiti, kaj je TOZD v praksi. Pri oblikovanju TOZD je priporočljivo, da je TOZD tržno sposobna, kar pa ni nujno, ampak mora biti absolutno sposobna za medsebojno obračunavanje in vrednotenje proizvodov svojega dela znotraj OZD.«

E. KARDELJ

Torej, niso sporne niti definicije o tem, kaj je TOZD, niti njihov pomen, gledano iz kota samoupravljanja. V bistvu gre za dosledno uresničevanje z ustavo zagotovljenih pravic in obveznosti. Gre pravzaprav za vestransko spodbujanje vseh človeških zmogljivosti in vrednot, ki so, če je odrinjen vstran, zakopane globoko v njem. Organiziranost v TOZD ne gre razumeti kot razbijanje zaradi razbijanja, temveč gre za razbijanje z namenom, da bi kot celota postajali še trdnjši, in z močjo odločanja v svojih rokah. Če bomo ravnali tako, potem ni nobene bojazni, da bi samoupravna organiziranost v več TOZD ogrozila celovitost in enotnost steklarne.

Treba je pohiteti z delom na tem področju. Zastaviti si stvarne naloge, ki bodo odsev naših hotenj in želja, ter jih kmalu tudi izpeljati, za kar obstajajo stvarni pogoji.

JOVO TISMA

Pojem odgovornosti je zelo širok in je zelo prisoten v naši družbi. Če razčlenimo probleme, ki nas tlačijo, lahko ugotovimo, da so mnogi subjektivne narave, izhajajo iz nas samih, zaradi neodgovornosti, oziroma zlorabe zaupanja celotne družbe zunanjetrgovinski primanj-kjaj, bliskovito dviganje cen, rasto-či življenjski stroški, socialni pro-blemi — najnižji osebni dohodki.

Večkrat omenjamo varčevanje v gospodarstvu in negospodarstvu, varčevanje na vseh ravneh. To naj bi bile poglobitve naloge današnje-ga dne, posebno v gospodarstvu.

Kot komunistu mi je vedno pred očmi nekaj, kar me hudo moti. Ze-lo pogosto varčujemo tam, kjer bi najmanj smeli, saj pravimo, da je

ga časa, bomo videli, da je to po-gojeno z visoko zavestjo slehernega delavca na slehernem delovnem me-stu.

Posebno umestno se mi zdi usta-viti pri eni zadevi, ki je po moji sodbi vredna premisleka. Brusilni-ca v Kozjem je nova, toda vsi še niso spoznali, da so stroji in sama montaža ponesrečen poskus. Za kaj gre? Že v začetku smo ugotovili, da stroji tresejo, da so ležaji drug za drugim z velikimi napakami, da sa-ma konstrukcija ohišja ni dovolj trdna. Dejstvo je, da smo tri stroje postavili pred kratkim in da bo treba kaj kmalu še druge, ker bo-do sicer pogoji za delo nemogoči.

Denar za nova vlaganja ustvarja-mo vsi, odtrgamo si od ust, kot

VEČ ODGOVORNOSTI

največje bogastvo delovni človek in naj bi bil deležen največje skrbi družbe. In žal velikokrat varčujemo prav v njegovo škodo.

Pogovarjamo se o najnižjem oseb-nem dohodku, urejujemo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, pa jih v nedogled odlašamo. Nagrajevanje po delu naj bo spodbuda in meri-lo. Žal čisto pozabljamo na to, kje se prične štart za zadovoljivo op-ravljeno delo. Na delovnih mestih, kjer je predvideno najmanjše šte-vilo točk, je treba dati pogoje, da bodo imeli ljudje na teh delovnih mestih možnost, da z lastno priza-devnostjo in boljšim delom doseči tudi višji osebni dohodek. To je vprašanje odgovornosti o organiza-ciji dela.

Večkrat slišimo o neizkoriščenih notranjih rezervah. Ravno to me je spodbudilo k pisanju tega sestavka. Če začnemo pri potrošnem materia-lu, zmanjšanju odpadka, elektriki, vodi, polnem izkoriščanju delovne-

temu pravimo, da razširjamo proiz-vodne zmogljivosti. Ob tem in še kakšnem drugem primeru pa lahko ugotovimo, da si mnogokrat po ne-potrebnem trgamo preveč.

Drugi primer, ki neposredno ne zadeva naš kolektiv, toda zadeva našo družbo nasploh. Zaradi nepaz-ljivosti pri postavljanju boilerja v naših sanitarijah so bile keramične ploščice malenkostno poškodovane od varenja. Reklamacija je bila na mestu. Vse ploščice so morali str-gati in nalepiti nove. Uganka: Kdo krije to zgubo? Najbrž vsi uporab-niki. Zaračunane storitve imajo go-tovo tudi rezervo za neodgovorno delo.

To so primeri med številnimi drugimi, kjer je treba iskati rezerve. To je v večji odgovornosti do dela, do družbe, do nas samih. To bi pomenilo varčevanje za dvig živ-ljenskega standarda in ne nasprot-no, da varčujemo na račun le-tega.

JOZE BOŽICEK

SPOSOJENE MISLI

— Hoja po poteh minulosti je za-nesljivejša, toda pravi pogum je v tem, da se zatreš v prihodnost.

Veljko Vlahović

— Razum nas vodi in razsvetljuje; če pa ga boste povzdignili v božan-stvo, vas bo delal slepe in zapeljeval v hudodelstva.

Anatole France

— Potrudi se, da boš hitro odrasel. Splača se. Zares polno živiš od tri-desetega do šestdesetega leta.

Hervey Allen

— Mi ne vemo, kolikšne moči in kakšne sposobnosti skriva v sebi vsako živo bitje. Niti ne slutimo, kaj vse zmoremo. Smo in odidemo, in ni-kdar ne zvemo, kaj vse bi lahko bili in storili.

Ivo Andrić

— Da bi se vsi ljudje naučili go-voriti resnico, se jo morajo vsi na-učiti tudi slišati.

Samouel Johnson

— V zavesti nekaterih ljudi še pre-vladuje prepričanje, da so sposobni tisti, ki znajo najti »luknjo« v zakonu, ki se »znajdejo« na škodo družbene skupnosti.

Antal Martinek

— Svoboden človek ni nikdar za-visten tistemu, ki je velik. To rad prizna, hkrati pa ga še veseli, da kaj takega obstaja.

Georg Friedrich Wilhelm Hegel

— Niti ne vem, zakaj stremljenje po socializmu imenujemo poti, ko pa so to največkrat brezpotja in skoznje je treba najti izhod.

Veljko Vlahović

PRIJATELJSKI STIKI

Na pobudo osnovne sindikalne organizacije »Dekora« iz Zaboka je bilo v petek 11. aprila v Zaboku prvo prijateljsko srečanje predstavnikov TOZD Slovenska Bistrica z domačini. Srečanja, ki je bilo načrtovano že v preteklem letu, se je udeležilo 14 Bistričanov. Domači so poskrbeli za dobro organizacijo, kar so po vrnitvi potrdili sami udeleženci. Osnovni namen srečanja je bil v navezovanju osebnih poznanstev članov dveh kolektivov, ki že vrsto let uspešno sodelujeta na poslovnem področju.

Ze sam sprejem v Zaboku je pokazal pripravljenost domačinov, da svojim poslovnim partnerjem izrazijo željo po tesnejših osebnih stikih.

Zmenili so se, da bodo pomerili moči na športnem področju. Kaj kmalu so ugotovili, da je keglanje v obeh kolektivih najbolj priljubljeno, zato je bila pot do kegljaške steze zelo kratka. Po ogledu prostorov »Dekora« so se športniki odpravili na »obračuna«, kjer so se ob »neusmiljenem« podiranjju kegljev v pozno popoldne nadaljevala poznanstva.

Naši kegljači so bili bolj uspešni, kar kaže tudi rezultat 709 : 598. Povratno srečanje bo prihodnji mesec v Slovenski Bistrici. Priložnost za goste, da se oddolžijo za poraz na športnem polju, za domačine pa, da se izkažejo z gostoljubnostjo, ki so je bili deležni v Zaboku.

V. HORVAT

ZA DOBRO VOLJO

V Ameriki so naredili računalnik, ki je vse vedel. Na slovesni otvoritvi ga je hotel znanstvenik preizkusiti z vprašanjem:

»Kje je in kaj trenutno dela moj oče?«

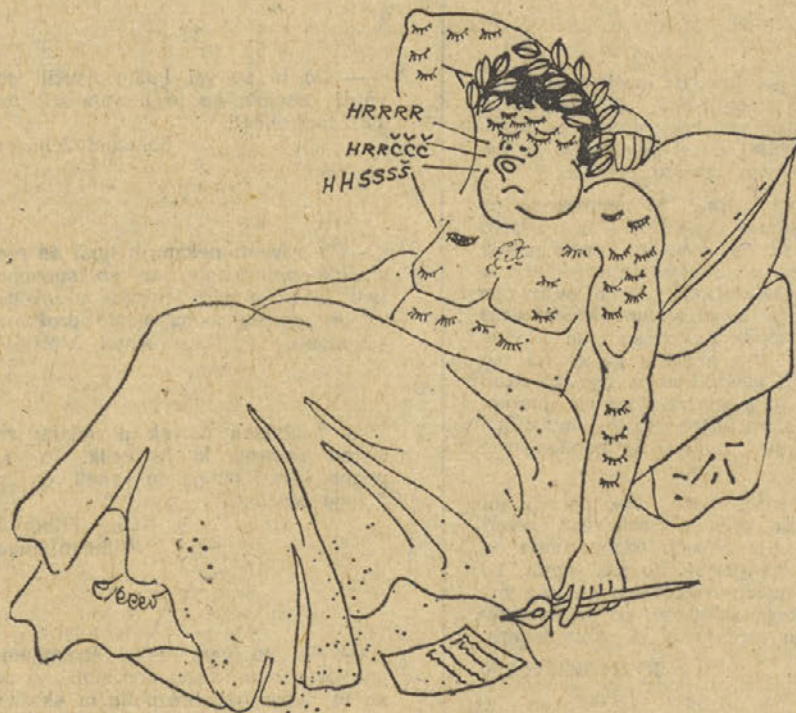
»Vaš oče sedi na obali reke in lovi ribe!«

Znanstvenik se je nasmejal in mu na lističu sporočil:

»Moj oče je že pred leti umrl!«

»Ne, pred petimi leti je umrl mož vaše matere, vaš oče pa še vedno sedi na obali reke in lovi ribe!«

ARGUSOV SPANEC

Oh, kako se prileže tako prijetno zasmrčati!

Pleskar se huduje nad ljudmi:

»Čim jim kdo reče, da je na nebu 350.513.479 zvezd, verjamejo, če jim pa rečeš, da je klop sveže prepleskana, se hoče vsak s prstom prepričati!«

»Mama, pogosto si mi govorila, da gre ljubezen skozi želodec!«

»In, kaj potem?«

»Oh, veš, včeraj sem odkrila nov način!«

»Težko je dati diagnozo, mislim, da je vmes alkohol,« pravi zdravnik pacientu.

»Nič hudega, gospod doktor. Bom pa prišel, ko boste trezni.«

Oče: »Sin, čas bi že bil, da se kaj pogovoriva o seksu.

Sin: »Prav, kaj bi pa rad vedel?«

ŠPORT — REKREACIJA — ŠPORT — REKREACIJA — ŠPORT — REKREACIJA

ŠAH

V okviru delavskih športnih iger občine šmarje pri Jelšah je bilo 6. aprila na sporedu tekmovanje šahistov. Naše moštvo je nastopilo v sestavi: Djurković, Jovičić, Tišma, Osenjak in za-

nesljivo, po pričakovanju, osvojilo prvo mesto. Največ točk za naše šahiste je nabral Franci Osenjak, ki je zbral 5 točk in dosegel 100 odst. uspeh. Celotna razpredelnica pa je taka:

St.	Moštvo	1	2	3	4	5	6	Točke	Mesto
1.	Steklarska šola	■	0,5	1,5	2	4	4	11,5	3.
2.	Steklarna »B. K.«	4	■	3	3	4	3	17	1.
3.	Prosveta	2,5	1	■	1	0	3	7,5	4.
4.	»Jelša«	2	1	3	■	3,5	4	13,5	2.
5.	Zdravilišče	0	0	4	0,5	■	2,5	7	5.
6.	KORS	0	1	1	0	1,5	■	3,5	6.

Po končanem moštvenem tekmovanju so izvedli še tekmovanje za najboljšega posameznika v delavskih športnih igrah. Najuspešnejši je bil Maks Djurković, ki je premagal vseh devet tekmecev in dosegel 100 odst. uspeh, drugi je bil Jovičić 7,5, tretji Tišma 6 itd. Šahovska sekcija Steklarne »Boris

Kidrič» priredi v nedeljo dne 4. maja ob 9. uri v prostorih zgornje jedilnice IV. tradicionalni brzoturnir v počastitev dneva Osvobodilne fronte in delavskega praznika 1. maja.

Šahisti Steklarne, ne zamudite izredne priložnosti; za sodelovanje na tej izredno zanimivi šahovski prireditvi!

KEGLANJE

Tudi kegljaško moštvo steklarne je bilo v okviru delavskih športnih iger uspešno. Med šestimi člani I. lige je premagalo vse nasprotnike in v prvem delu zanesljivo vodi.

Najboljši rezultat med posamezniki je dosegel Stipe Pešić, ki je podrl 421 kegljev, kar je drugi najboljši rezultat med vsemi udeleženci. Poglejmo si še posamezne izide naših kegljačev: Steklarna — Zdravilišče 2178:2104, Steklarna — SGP 2249:2221, Steklarna — KORS 2152:2103, Steklarna — Jelša 2132:2055 in Steklarna — Skupščina občine 2111:1943.

NAMIZNI TENIS

Na tekmovanju namiznotenisačev sta nastopili naši dve moštvi. Eno je nastopilo izven konkurence, kajti po propozicijah tekmovanja v DŠI nima pravice do nastopa. Tudi naše drugo moštvo je doseglo naslednje rezultate: Steklarna — Metalka (Kozje) 5:0, Steklarna — Steklarska šola 5:2, Steklarna — SGP 5:2 in Steklarna — Sodišče 5:2. Uvrstitve: 1. Steklarna, 2. Splošno gradbeno podjetje, 3. Sodišče itd.

USTAVA SE UVELJAVLJA

Na pobudo občinskega komiteja ZK Slovenska Bistrica je bil pred kratkim sklican razširjeni sestanek članov ZK, vodstvenih organov, predstavnikov sindikata, delavskega sveta ter članov delegacij. Osnovni namen sestanka je bil, da se ugotovi, v kolikšni meri smo uspeli v uresničevanju ustave med neposrednimi proizvajalci. V dveh popoldnevih so razpravljali o zelo pomembnih zadevah in sprejeli sklepe, ki naj bodo vodilo za še večje uveljavljanje ustave v TOZD.

Razprav v naši TOZD se je udeležil tudi član RK ZKS tovariš Jože Dušej. Zanimal se je za več zadev, postavil vprašanja in poudaril sodelovanje v oblikovanju sklepov. Posebno se je zanimal, ali v TOZD deluje delavska kontrola.

Ugotovili so, da je uveljavljanje nove ustave v bistriškem kolektivu v dobri meri zaživele. Prav tako velja omeniti, da so še posamezniki, ki počasneje dojemajo smisel uresničevanja nove ustave. Takšnim je treba pomagati, da bodo čimprej dojele, za kaj se bojuje naša družba, da bodo tudi oni vključeni v delo pri uresničevanju ustavnih določil. Najpomembnejši sklep je tisti, v katerem je rečeno, da je treba povsod in stalno preverjati, kako daleč smo z uresničevanjem delavskega samoupravljanja.

Nadalje je ugotovljeno, kar je potrdil tudi tovariš Dušej, da so vsi samoupravni akti dobro pripravljeni in izdelani program nadaljnjega delovanja kolektiva tako na proizvodnem kakor tudi na samoupravnem in družbenopolitičnem področju.

GRADIVO PREPOZNO DO DELEGATOV

Kljub temu, da so delegacije v TOZD že zaživele, pa je njihovo pravo delo v precejšnji meri ovirano. Predvsem zato, ker skoraj praviloma prepotrebno gradivo, ki bi ga morali obravnavati s proizvajalci, pride zadnji hip in je preobsežno. To povzroča površnost in onemogoča normalno uresničevanje ustavnih načel, ki nalagajo, da najprej množica spregovori besedo o določeni zadevi in šele nato naloži delegatom, kako naj jih zastopajo. V sedanjih razmerah teh obsežnih materialov se delegati ne morejo tehtno proučiti, kaj šele, da bi proizvajalec izrekel svojo sodbo. V zvezi s tem so sprejeli sklep, da je potrebno opozoriti odgovorne v občini na oteženo delo delegacij prav zaradi zamujanja v pošiljanju materialov za seje.

Pomembno pozornost so udeleženci razprave posvetili odnosom med TOZD

in krajevno skupnostjo. Ugotovili so, da je za zdaj uspešno sodelovanje v odvajanju finančnih sredstev za dejavnost in v osebnih stikih na družbenopolitičnem, kulturnem in športnem področju. Uspešno praktično sodelovanje pa bo treba še vnesti tudi v samoupravne akte.

POTRKAJMO NA NAŠO ZAVEST

Ena od skoraj že tradicionalnih težav, s katerimi se srečujemo v kolektivu, na kar so komunisti in drugi udeleženci posebej opozorili, je udeležba na zborih delovnih ljudi.

Lahko bi rekli, da je vzrokov za slabo udeležbo na zborih več. Največji razlog pa je v zavesti posameznikov. Prav zaradi tega bi bilo dobro, če bi potrkali na našo zavest. Ugotovitev, da bo v prihodnje potrebno posvetiti veliko pozornost družbenopolitičnemu izobraževanju, ni nova. Z realizacijo le-te bodo minile številne težave, ki nas še pestijo.

Do sedaj doseženi rezultati pri uresničevanju ustave nas ne bi smeli uspraviti. Morali bi nam biti spodbuda za še bolj vztrajno delo in uresničevanje ustave ter kongresnih dokumentov.

VIKTOR HORVAT

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 15

	STEKLAR	MOŠKO IME	VRSTA PALME	STRELI IZ AVTOMAT. OROŽJA	TURŠKI VELIKAŠ	GLAS, ZVOK	SESTAVIL ALOJZ KUBALE	VODITELJ NOB. NA SLOVEN- SKEM (DUSAN)	TOVARNA V CELJU	TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA	ODSOT- NOST OSUMLJE- NEGA V ČASU ZLOČINA	DRŽAV PRI ORODJU
	FRANČ. REVOLU- CIONAR						VNETJE SLUZNICE					
	FRANČ. FIZIK (JEAN) POJEM V MATEMAT.						ORODJE ZA VES- LANJE KRMA, HRANA					
NAUK O SVETLOBI					MALIK	PREDELA- NI ESPE- RANTO CEVLJAR. ORODJE				BARIJ BLIŠČ, LESK		
PITALI- SCE ŽIVINE									ŽAR RIMSKA ŠT. 4			
DEKLI- CA				GORA NA AVSTRIJ. KOROŠ- KEM	POSLOVNA KNJIGA SIROMAŠ- TVO						PREBI- VALKA AZIJSKE DRŽAVE	MAKE- DONSKO M. IME
STEKLAR	RIMSKA ŠT. 501 GORA NAD SOLCAVO		ŠESTI DEL DRAHME Ž. IME				6. TON TONOVSKO LESTVI- CE	VEŽBA, VADBA PRITISK				
IZCRPA- NOST, SLABOST									LETALSKO PODJETJE REKA V TURČIJI IN SSSR			
BREŽ- NJEV					POŠKO- DBA UDA	PISATELJI- CA PEROCI				PANČEVO FLAMSKI SLIKAR (PAUL 1654-1626)		
ŠPORTNO DRUŠTVO		AVSTRIJ. MESTO SKOVANI IZDELEK				OGLJIK KONICA						
ENICE				IVAN TAVČAR	OBRAT ZA IZDELAVO VOSKA NIKELJ							
GOSLAČ								SPODR- SLJAJ				
ODTIS RISBE Z BAKRENE PLOŠČE								POŽE- LENJE				DANSKI OTOK

Med reševalce naše nagradne križanke bomo razdelili 150 dinarjev, in sicer:

1. nagrada 70 dinarjev,
2. nagrada 50 dinarjev,
3. nagrada 30 dinarjev.

Rešitve pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja«, Steklarna »Boris Kidrič« ali vrzite v nabiralnik pred vratarnico. Upoštevali bomo rešitve, ki bodo prispele na naš naslov do

15. maja 1975. Prosimo, ne pozabite pripisati: »Nagradna križanka« št. 15.

Za nagradno križanko št. 14 je žreb prisodil, da prejmejo nagrade:

1. nagrado 70 dinarjev — Albinca Hohnjec
2. nagrado 50 dinarjev — Darja Čoh
3. nagrado 30 dinarjev — Manca Čoh.

Čestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 14.: Pakirnica, Atentator, Trk, Raca, Rosa, Olaf, Op, Bodica, Lia, Kojot, C, Ant, Opal, Pieta, Lupina, Adler, Ananas, Krajan, Posavje, Ot, Emi, Av, Aerolit, Č, Roman, Arizona, Atelje, Inačica, Terier, Senator.